

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ, ПОЛІТОЛОГІЇ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ
КАФЕДРА ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ**

**СТАЖУВАННЯ
В СТРУКТУРАХ СИСТЕМИ НАЦІОНАЛЬНОГО СПРОТИВУ:
МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПРОХОДЖЕННЯ
ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ**

УДК 355.351.3:378(072)
М 54

Рекомендовано до друку Методичною радою Волинський національний університет імені Лесі Українки (Протокол №1 від 21 вересня 2022 р.)

Стажування в структурах системи національного спротиву: методичні рекомендації для проходження виробничої практики для студентів 4 курсу спеціальності: 256 національна безпека (за окремими сферами забезпечення та видами діяльності) освітньо-професійної програми: «Забезпечення національної безпеки силами національного спротиву». укладач Батюк О.В. Луцьк.: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 22с.

РЕЦЕНЗЕНТИ:

КОБЗАР Олександр Федорович – доктор юридичних наук, професор, начальник факультету правоохоронної діяльності Київського інституту Національної гвардії України;

КРАВЧУК Володимир Миколайович – доктор юридичних наук, доцент, професор кафедри конституційного, адміністративного та міжнародного права, заступник декана з навчальної роботи юридичного факультету ВНУ імені Лесі Українки.

Методичні рекомендації містять зміст виробничої практики, анотацію виробничої практики, пререквізити та постреквізити, мету і завдання виробничої практики, програмні компетентності та результати навчання, етапи проходження виробничої практики, політику оцінювання виробничої практики, нормативно-правову базу і навчально-методичну літературу, рекомендовану літературу та додатки. Методичні рекомендації підготовлені відповідно до навчального плану та освітньо-професійної програми: «Забезпечення національної безпеки силами національного спротиву» для студентів 4 курсу спеціальності 256 національна безпека (за окремими сферами забезпечення та видами діяльності) Волинського національного університету імені Лесі Українки.

I. ОПИС ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна/освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика виду практики
Денна форма навчання	25 Воєнні науки, національна безпека, безпека державного кордону 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення та видами діяльності) ОПП «Забезпечення національної безпеки силами національного спротиву» бакалавр	Виробнича практика
		Рік навчання – 4
		Семестр – 7 Термін проходження 4-8 тижні
		Консультації – 18 год.
Кількість годин/кредитів 300/10		Самостійна робота -_282 год.
		Форма контролю: залік

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

ППП: *Батюк Олег Володимирович*

Науковий ступінь: *доктор юридичних наук*

Вчене звання: *доцент*

Посада: *професор кафедри державної безпеки*

Контактна інформація (номер мобільного зв'язку, електронна адреса): *+380505556950, Batiuk.Oleg@vni.edu.ua*

Дні занять (посилання на електронний розклад): *згідно розкладу*
<http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi>

III. АНОТАЦІЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Виробнича практика «Стажування в структурах системи національного спротиву» студентів, які набувають кваліфікаційний рівень бакалавра за спеціальністю 256 Національна безпека (за окремими сферами забезпечення та видами діяльності) є невід'ємною складовою навчального процесу. Під час практики студенти мають поглибити знання з дисциплін, Міжнародна безпека; Публічний моніторинг національної безпеки; Безпека праці і життєдіяльності; Взаємодія сил безпеки та сил оборони в системі національного спротиву; сформувати практичні навички та вміння, пов'язані з виконанням функцій організації національного спротиву, фіксації наукової інформації та написання наукових звітів.

Пререквізити/постреквізити

Пререквізити:, виробнича практика «Стажування в структурах системи національного спротиву», навчальні дисципліни професійного циклу Військово-патріотичне виховання; Підготовка громадян України до національного справу. Гендерні аспекти діяльності сектору безпеки та оборони; Психологія безпеки; Адміністративно-правові режими забезпечення національної безпеки. професійної підготовки згідно навчального плану на спеціальності 251 «Державна безпека».

Постреквізити: навчальні дисципліни циклу професійної підготовки, підготовка та складання комплексного кваліфікаційного іспиту сприяють формуванню основних професійних компетентностей у здобувачів.

Мета і завдання виробничої практики

Мета практики «Стажування в структурах системи національного спротиву» – закріпити, поглибити і систематизувати набуті теоретичні знання, набуття практичного досвіду, навичок і умінь виконання обов'язків на посадах в структурах, що залучаються до виконання завдань системи національного спротиву, прищеплення навичок організаторської діяльності в умовах трудового колективу, підготовка студентів до майбутньої самостійної практичної діяльності та службу в інших військових формуваннях та правоохоронних органах а також добровольчих формувань територіальних громад відповідно до положень статті 9 Закону України «Про основи національного спротиву».

Завдання:

- закріплення і поглиблення наявних теоретичних знань, отриманих студентами при вивченні таких дисциплін, як: Міжнародна безпека; Публічний моніторинг національної безпеки; Безпека праці і життєдіяльності; Взаємодія сил безпеки та сил оборони в системі національного спротиву;

- набуття необхідних практичних умінь і навичок на посадах в підрозділах системи національного спротиву;
- отримання уявлень про зміст конкретних видів професійної діяльності на посадах в підрозділах системи національного спротиву;
  - формування у студентів розуміння сутності і соціальної значущості національного спротиву загалом;
  - вивчення стану організації та порядку здійснення діяльності у відомствах та установах сектору безпеки і оборони що виконують завдання національного спротиву;
- початкова професійна адаптація на робочому місці на посадах в підрозділах системи національного спротиву;
- вивчення нормативних документів з питань на посадах в підрозділах системи національного спротиву;
- вивчення роботи, функцій і посадових обов'язків фахівців на посадах в підрозділах системи національного спротиву;
  - набуття та розвиток навичок роботи в колективі, вивчення прийомів менеджменту спільною діяльністю;
- оволодіння мистецтвом спілкування з людьми в підрозділах системи національного спротиву;
  - формування стійкого інтересу, почуття відповідальності та поваги до обраної професії.

ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КОМПЕТЕНТНОСТІ

Стажування на посадах в структурах, Стажування в структурах системи національного спротиву формують у студентів інтегральну, загальні та фахові компетентності.

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері національної безпеки силами національного спротиву, що передбачає застосування певних теорій та методів національної безпеки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 2. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 4. Знання та розуміння предметної області та розуміння

професійної діяльності.

ЗК 5. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 7. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 8. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 10. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Фахові компетентності:

ФК 1. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення сфер національної безпеки і оборони держави.

ФК 2. Здатність аналізувати та розуміти сучасний стан і тенденції розвитку міжнародних відносин, їх вплив на національну безпеку і оборону держави, об'єктивний характер європейських та євроатлантичних інтеграційних процесів, шляхи досягнення сумісності із збройними силами країн Організації Північноатлантичного договору (НАТО).

ФК 3. Здатність формувати та вдосконалювати організаційні структури та створювати відповідні умови для забезпечення безпеки.

ФК 4. Здатність розробляти та проводити загальні і спеціальні заходи з безпеки, які реалізуються в усіх напрямках і видах діяльності суб'єктів господарювання.

ФК 5. Здатність кваліфіковано давати рекомендації керівникам підрозділів відділів, установ та органів з питань, пов'язаних з проблемами забезпечення безпеки.

ФК 6. Здатність формулювати систему цінностей, діяти соціально відповідально, неупереджено, як представник держави, керуючись нормами законодавства.

ФК 7. Здатність збирати, обробляти, оцінювати й аналізувати інформацію з різних джерел, використовувати методи обробки інформації, профілювання ризиків, використовувати програмне забезпечення для оцінки обстановки, прийняття рішень та оцінки ефективності застосування підрозділів.

ФК 8. Здатність забезпечити готовність підпорядкованого підрозділу до виконання завдань за призначенням, застосовувати методики підготовки персоналу та роботи з персоналом підрозділу.

ФК 9. Здатність віддавати накази та розпорядження, забезпечувати їх виконання та нести відповідальність.

ФК 10. Здатність розробляти та впроваджувати організаційно-правові заходи підвищення ефективності діяльності підпорядкованих складових сектору безпеки і оборони.

Програмні результати навчання.

ПРЗ 1. Застосовувати отримані знання про поняття, зміст, складові та суб'єкти забезпечення основних сфер національної безпеки (воєнної, зовнішньополітичної, державної, економічної, інформаційної, екологічної безпеки та кібербезпеки) під час організації професійної діяльності.

ПРЗ 2. Використовувати законодавство, вітчизняний та зарубіжний досвід у сферах забезпечення національної безпеки і оборони, здійснювати науковий аналіз їх сучасного стану.

ПРЗ 3. Знати та застосовувати принципи реалізації загальних функцій національної безпеки.

ПРЗ 4. Формулювати власні обґрунтовані судження на основі аналізу проблем національної безпеки.

ПРЗ 5. Застосовувати знання іноземної мови у діяльності із забезпечення сфер національної безпеки і оборони.

ПРУ 1. Уміння спілкуватись державною мовою та однією із поширених європейських мов.

ПРУ 2. Формулювати систему цінностей, діяти соціально відповідально, неупереджено, як представник держави, керуючись нормами законодавства.

ПРУ 3. Здатність відповідально ставитись до виконання службової діяльності, самостійно приймати рішення, досягати поставленої мети з дотриманням вимог професійної етики.

ПРУ 4. Демонструвати уміння вирішувати проблеми та приймати інноваційні рішення, мислити та застосовувати здібності до формування принципово нових ідей.

ПРУ 5. Забезпечувати готовність підпорядкованого підрозділу до виконання завдань за призначенням, застосовувати методики підготовки персоналу та роботи з персоналом підрозділу.

ПРК 1. Вільно спілкуватися усно і письмово державною та іноземною мовами з професійних питань.

ПРК 2. Встановлювати взаємини, віддавати накази та розпорядження, з керівниками підрозділів відділів, установ та органів з

питань, пов'язаних з проблемами забезпечення безпеки, забезпечувати їх виконання та нести відповідальність.

ПРК 3. Налагоджувати співпрацю з представникам різних професійних груп та громад, використовувати стратегії індивідуальної та колективної взаємодії.

ПРК 4. Ефективно працювати із засобами масової інформації.

ПРАіВ 1. Розробляти перспективні та поточні плани, програми проведення заходів, оперативно приймати ефективні рішення у складних ситуаціях.

ПРАіВ 2. Критично аналізувати й оцінювати чинну державну політику країни, суспільно-політичні процеси на загальнодержавному, регіональному та місцевому рівнях.

ПРАіВ 3. Виявляти внутрішні та зовнішні загрози, умови, джерела походження та граничні показники, моніторити розвиток та оцінювати їх можливі наслідки, давати експертизу рішень, що приймаються з точки зору безпеки.

ПРАіВ 4. Формувати та вдосконалювати нормативно-правову базу та моделі безпеки для протидії загрозам.

ПРАіВ 5. Розробляти та проводити загальні і спеціальні заходи з безпеки, які реалізуються в усіх напрямках і видах діяльності суб'єктів господарювання.

СТРУКТУРА ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ (ЕТАПИ ПРОХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ)

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	<p>Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує керівник практики від ЗВО та керівники баз практики разом із адміністрацією баз практики, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - забезпечує бази практики, а також самих студентів програмою з практики; - здійснює разом з завідувачем кафедри та деканом контроль за організацією і проходженням практики та за дотриманням її термінів і змісту. <p>Керівник практики від кафедри повинен:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вчасно знайомитися з умовами базових організацій практики; - узгодити робочі програми та графіки проведення практики з базами практики і з керівником практики від підприємства, організації; - забезпечити проведення всіх організаційних заходів перед виходом студентів на практику (інструктаж з техніки безпеки та пожежної безпеки, знайомство з правилами проходження практики). <p>Керівництво студентами на базах практики покладається на кваліфікованих працівників, які надають студентам місце для практики і створюють необхідні умови.</p> <p>Керівники від бази практики надають студентам-практикантам можливість знайомитися з наявною літературою, звітною та іншою документацією і надають допомогу у підборі матеріалів для звіту з практики.</p> <p>Керівник практики від кафедри за два тижні до початку проходження ознайомчої практики готує відповідний наказ по ЗВО.</p> <p>Обов'язки керівника практики від кафедри:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ознайомлення студентів з усіма процедурами щодо проходження практики; - консультування студентів в процесі проходження практики; - проведення у встановлений термін захисту матеріалів проходження практики; - здійснення контролю за процесом проходження студентами практики. <p>Базами практики є органи виконавчої влади та їх структурні підрозділи, що залучаються до виконання завдань національного спротиву, бригади та батальйони територіальної оборони, військові частини і підрозділи Збройних сил України, підрозділи Національної гвардії України та Державної прикордонної служби України, Управління поліції охорони, обласні, міські та районні територіальні центри комплектування та соціальної підтримки Міністерства оборони України, добровольчі формування територіальних громад.</p>

<p>2. Ознайомлювальний</p>	<p>Напередодні початку практики зі студентами-практикантами проводяться установчі організаційні збори, на яких пояснюються цілі, завдання практики, видається комплексний щоденник практиканта, зачитується наказ по університету щодо проходження практики.</p> <p>Студенти-практиканти повинні попередньо ознайомитися з програмою та завданням практики, спеціалізованою літературою, проконсультуватися у керівника практики; отримати на кафедрі відповідні завдання та інформацію про базу практики.</p> <p>Керівники практики від кафедри повинні провести інструктаж зі студентами щодо правил техніки безпеки, після чого студенти ставлять особистий підпис в комплексному щоденнику практик.</p>
<p>3. Основний</p>	<p>Студенти при проходженні виробничої практики зобов'язані:</p> <ul style="list-style-type: none"> до початку практики вивчити програму практики, одержати від керівника практики кафедри інструктаж про порядок проходження практики та з техніки безпеки і консультації щодо оформлення усіх необхідних документів; своєчасно прибути на базу практики; ознайомити керівника практики з програмою практики; суворо дотримуватись правил внутрішнього трудового розпорядку, охорони праці та техніки безпеки за місцем проходження практики; дотримуватися вимог охорони праці та пожежної безпеки; у повному обсязі виконувати всі завдання, передбачені програмою; виконувати пов'язані з практикою вказівки керівника практики, як від ЗВО, так і від бази практики; нести відповідальність за виконану роботу, її результати, за довірені їм документи; систематично вести щоденник практики; виконувати індивідуальні завдання, передбачені програмою практики; своєчасно подати керівнику практики від кафедри щоденник, звіт про виконання всіх завдань з додатком складених ним особисто документів, та інші звітні документи; захистити результати практики. <p>Обов'язки керівника практикою від бази практики:</p> <ul style="list-style-type: none"> контролювати діяльність практикантів; залучати практикантів до виконання завдань структурного підрозділу; ознайомлювати практиканта із специфікою роботи; за можливості проводити розподіл практикантів з врахуванням побажань студентів щодо вибору структурних підрозділів проходження практики; надавати методичну допомогу щодо вирішення поточних службових питань; виявляти у практикантів рівень отриманих знань та перевіряти їх професійну компетентність; надати письмову характеристику студента-практиканта із рекомендованою відповідною оцінкою;

- не допускати порушень трудової дисципліни та правил техніки безпеки практикантами;

- своєчасно повідомляти керівника практикою від факультету про факти несумлінного виконання своїх обов'язків практикантами.

Упродовж *ознайомлювального періоду практики*, який триває впродовж першого робочого тижня, керівник від бази практики дає настанови щодо:

- ролі і місця підрозділу;
- ознайомлення із структурою даного підрозділу;
- ознайомлення із механізмом діяльності різних підрозділів;
- ознайомлення із змістом, функціями, завданнями, формами роботи працівника;
- ознайомлення із механізмом підбору кадрів;
- ознайомлення із системою організації і внутрішнього контролю за виконанням посадових обов'язків.

Упродовж *другого періоду практики* (2-4 тижні) на студента покладено виконання посади, яка виконується працівником бази практики.

Практикант під час практики повинен:

- здійснити загальне ознайомлення із підрозділом, в якому він проходить практику;
- підготувати можливі пропозиції щодо вдосконалення роботи працівників;
- проаналізувати організацію виконання завдань, здійснення систематичного контролю за якістю та достовірністю виконання завдань;
- брати участь у роботі підрозділу.

Третій етап практики – узагальнюючий (5 тиждень). На цьому етапі студенти-практиканти:

оцінюють досвід, набутий ними в процесі практики (додаткові теоретичні знання, уміння і практичні навички);

- узагальнюють причини, які перешкоджають мобільності та якості роботи;
- формулюють власні пропозиції щодо вдосконалення роботи підрозділу;
- аналізують виконану ними під час практики роботу;
- завершують оформлення щоденника практик та готують звітну документацію.

4. Підсумковий

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання.

Матеріали практики подаються не пізніше тижня після завершення практики на кафедру державної безпеки ВНУ.

До них відносяться:

а) щоденник практиканта;

б) звіт про проходження практики, обсягом до восьми сторінок на аркушах формату А4 через 1.5 інтервали, котрий має бути підписаний і оцінений безпосереднім керівником від бази практики.

Письмовий звіт разом з щоденником практиканта подається на рецензування керівнику практики від кафедри.

Звіт повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури. Оформляється звіт за наступними вимогами.

I. Титульна сторінка згідно встановленого зразка.

II. Зміст звіту. Дається характеристика виконання програми практики студентом. Цей розділ оформлюється за таким переліком питань:

1. Місце підрозділу що залучаються до виконання завдань національного спротиву. Механізми організації діяльності. Зміст, функції, завдання, форми, методи роботи. Методи збору та пошуку інформації. Система організації виконання завдань підрозділу.

2. Роль і участь підрозділу, що залучається до виконання завдань національного спротиву.

III. Оцінка набутого досвіду та пропозиції.

Цей розділ оформляється за наступним переліком питань: оцінка досвіду, набутого під час практики (додаткові теоретичні знання, уміння і практичні навички). Узагальнення причин, що перешкоджають покращенню якості роботи (організаційних, адміністративних, фінансових, технічних тощо). Формулювання власних пропозицій щодо шляхів усунення недоліків, підвищення ефективності роботи. Аналіз виконаної під час практики роботи та пропозиції щодо вдосконалення проходження практики у підрозділах органів що залучаються до виконання завдань національного спротиву

Звіт з практики захищається студентом публічно з диференційованою оцінкою, яка вноситься в залікову відомість та в залікову книжку студента.

Оцінка студента за практику враховується стипендіальною комісією при визначенні розміру стипендії разом з його оцінками за результатами підсумкового контролю.

Студенту, який не виконав програму практики без поважних причин, може бути надано право проходження практики повторно при виконанні умов, визначених ВНУ імені Лесі Українки.

Підсумки проходження практики обговорюються на засіданні кафедри, а загальні підсумки практики підводяться на

вченій раді факультету не менше одного разу упродовж навчального року.

Індивідуальні завдання

Перед початком проходження виробничої практики студенти одержують від викладача керівника практики від кафедри державної безпеки індивідуальні завдання, з урахуванням особливостей виду бази практики та зацікавленості студента у накопиченні відповідної інформації. Якщо на одну базу практики направляється декілька практикантів, то їм може бути видане спільне індивідуальне завдання. Індивідуальне завдання видається з метою формування у практикантів навичок самостійної роботи, уміння використовувати теоретичні знання в конкретних видах діяльності органів, що залучаються до виконання завдань національного спротиву, аналізувати і оцінювати практику роботи органів, що залучаються до виконання завдань національного спротиву, на основі теоретичних знань, які вони одержали в навчальному закладі. Теми індивідуальних завдань видаються з урахуванням умов роботи цих установ на основі теоретичних знань, які вони одержали в університеті.

V. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ ВИРОБНИЧОЇ ПРАКТИКИ

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
Теоретична підготовка: - знання фахових дисциплін; - володіння матеріалом під час виконання поставлених завдань	10
Професійні якості: - ерудованість; - професійна спрямованість; - креативність; - організованість; - неупередженість; - активність; - вміння аналізувати суспільно-політичну ситуацію в області.	5

Особистісні характеристики: - дисциплінованість; - об'єктивність; - самостійність; - тактовність; - інноваційність тощо.	5
Оцінювання звітної документації: - щоденника студента-практиканта; - звіту про проходження практики у органах, щозалучаються до виконання завдань національного спротиву.	30
Оцінювання студента керівником від бази практики	40
Захист практики	10
Сума	100

Оцінювання знань здобувачів освіти ОК «Стажування в структурах системи національного спротиву» здійснюється на основі результатів поточного і підсумкового модульного контролю знань згідно «Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки». Завдання поточного контролю – перевірка навчальних досягнень здобувачів освіти. Завдання підсумкового модульного контролю – перевірка розуміння і засвоєння здобувачами освіти програмового матеріалу загалом, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання засвоєних знань, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми ОК тощо. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою.

Формою контролю вивчення ОК «Стажування в структурах системи національного спротиву» є диференційований залік. Максимальна кількість балів від керівника бази практики становить 40 балів. Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи. Поточний контроль реалізується в різних формах, зокрема опитування, захист проєктів, робота в малих групах, індивідуальна робота студентів, виступи на практичних заняттях, участь у дискусіях та дебатах, експрес-контроль, перевірка результатів виконання різноманітних індивідуальних науково-дослідних завдань, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо. Максимальний бал за кожну з форм роботи визначено у таблиці 2 силабуса освітнього компонента. Результат самостійної роботи здобувачів освіти оцінюється на практичних заняттях із відповідної теми. За активність на заняттях здобувач освіти може додатково отримати до 20 % максимального поточного бала, але при цьому сума поточних балів за семестр не повинна перевищувати, як правило, 40.

За рішенням кафедри студентам, які брали участь у роботі конференцій,

підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульної контрольної роботи у вигляді письмового або комп'ютерного тестування та проводиться або під час навчального заняття (його частини). Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить 60 балів.

Підсумкова модульна оцінка визначається в балах як сума поточної та контрольної модульних оцінок. Модуль зараховується здобувачеві, якщо він успішно виконав всі види навчальної роботи, передбачені силабусом освітнього компонента. Перескладання будь-яких видів робіт, передбачених силабусом освітнього компонента, з метою підвищення підсумкової модульної оцінки не дозволяється. Заборгованість із модуля повинна бути ліквідована здобувачем у позааудиторний час на консультаціях за графіком, затвердженим на засіданні кафедри соціальної роботи та педагогіки вищої школи до початку підсумкового контролю з наступного модуля. Кінцевий термін ліквідації заборгованості з модульного контролю обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Якщо з дисципліни підсумкова оцінка (бали) з освітнього компонента як сума підсумкових модульних оцінок становить не менше як 75 балів, то, за згодою здобувача освіти, вона може бути зарахована як підсумкова оцінка з ОК (навчальної дисципліни). Така оцінка виставляється в день проведення екзамену в присутності здобувача освіти. Іспит складається у випадку, якщо здобувач освіти бажає підвищити рейтинг або у випадку незадовільної підсумкової семестрової оцінки. У цьому випадку бали, набрані здобувачем за результатами модульних контрольних робіт, анулюються.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття – на консультаціях він має право відпрацювати пропущені заняття та добрати відповідну кількість балів, які були визначені на дану тему заняття. Перескладання відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої

(наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі здобувача освіти є підставою для її незарахування, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Списування під час контрольних та самостійних робіт, іспиту заборонені (зокрема, з використанням мобільних девайсів). Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. У випадку таких подій – реагування відповідно до Кодексу академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, навчання за програмою подвійного диплома, з використанням елементів дуальної форми здобуття освіти, міжнародне стажування) навчання може відбуватись за індивідуальним графіком (в онлайн режимі за погодженням із деканом факультету).

Визнання результатів навчання, отриманих здобувачами вищої освіти у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач досяг результатів навчання, передбачених ОПП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, курсовій роботі (проекту), контрольній роботі тощо, які передбачені програмою (силабусом) освітнього компонента (Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у ВНУ імені Лесі Українки).

**Шкала оцінювання
(національна та
ECTS)**

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка а ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсowego проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
67 – 74	D	задовільно	
60 – 66	E		
1 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання

Нормативно-правова база і навчально-методична література

1. Конституція України від 28 червня 1996 року. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141 (зі змінами).
2. Закон України «Про основи національного спротиву»
3. від 16.07.2021 р. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1702-20>.
4. Закон України «Про національну безпеку України» від 21 червня 2018 року № 2469-VIII м. Київ, поточна редакція від 24.10.2020, URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>.
5. Закон України "Про оборону України" від 6 грудня 1991 року № 1932-XII. Із змінами та доповненнями станом на 24.10.2020. URL:
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>.
6. Указ Президента України «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України» № 392/2020.
7. Корж І.Ф. Державна безпека: методологічні підходи до системи складових поняття. «Правова інформатика», № 4(36). 2012. – с.69-75.
8. Чуваков О.А. Національна і державна безпека: співвідношення понять. Правова держава. №15. 2012. С. 193-196.
9. Ліпкан В. А. Національна безпека України: монографія. В. А. Ліпкан. – К.: Кондор, 2013. –437 с.
10. Погляди щодо організації національного спротиву з урахуванням вимог Закону України «Про основи національного спротиву» Попельський М. І. Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. – № 2(72), 2021. – С.84-89.
11. Система територіальної оборони Ізраїлю: досвід для України Олександр Мочков. Науково-практичне забезпечення надання публічних послуг в умовах децентралізації: матеріали науково-практичної інтернет-конференції за міжнародної участі / за заг. ред. Р.В. Войтович, П.В. Ворони, М.І. Лахижі. К.: ІПК ДСЗУ, 2021. – С. 156-159.
12. Особливості територіальної оборони Швейцарії в умовах нейтралітету держави. Олександр Мочков. Форум прямої демократії. Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції за міжнародної участі. 7 грудня 2020 року. За заг. ред. Войтович Р.В., Ворони П.В., Лахижі М.І. Київ, ІПК ДСЗУ, 2020. – С. 163-170.
13. Зарубіжний досвід територіальної оборони у держав постсоціалістичного табору – членів НАТО. Мочков О.Б. Організаційно-управлінські та психологічні аспекти сучасного ринку праці України за міжнародною участю : матер. Всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених (29 жовтня 2020 р., м. Київ) упоряд. : Л.Г. Новаш, М.В. Пахомова – К. : ІПК ДСЗУ, 2020.– С. 339-344.

14. Аналіз і шляхи удосконалення територіальної оборони України Семененко В. М., Лобко М. М., Кириченко С. О., Овчаренко С. М. Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. – № 2(63), 2018. – С.18-22.

15. Погляди на реформування системи управління плануванням та виконанням заходів територіальної оборони держави в сучасних умовах. Г.В. Єфімов, В.С. Мінасов . Збірник наукових праць Військової академії (м. Одеса). – Одеса : ВА, 2016. – Вип. 2(6). – С.151-158.

16. Нові підходи до організації та ведення територіальної оборони держави в сучасних умовах за досвідом антитерористичної операції. Г.В. Єфімов, В.І. Шарий, В.С. Мінасов. Збірник наукових праць Військової академії (м. Одеса). – Одеса : ВА, 2017. – Вип. 2(8). – С.139-150.

17. Методичний посібник для військ (сил) з питань цивільно-військового співробітництва. – Київ, 2019. – 167с.

18. Державна політика забезпечення національної безпеки України: основні напрямки та особливості здійснення. : монографія. Криштанович М.Ф., Пушак Я.Я., Флейчук М.І., Франчук В.І. – Львів : Сполом, 2020. – 418 с. : рис., табл. – Бібліогр. в кінці розд.

19. Сектор безпеки і оборони України: стратегічне керівництво та військове управління: монографія . Саганюк Ф.В., Фролов В.С., Павленко В.І. та ін.; за ред. д.військ.н., проф. І.С. Руснака. К.: ЦЗ МО та ГШ ЗС України, 2018. 230 с.

20. Стан та перспективи реформування сектору безпеки і оборони України: матеріали міжнародної науково-практичної конференції (24 листопада 2017 року): у 2 т. – К.: Національна академія прокуратури України, 2017. – Т. 1. – 476 с.

21. Сучасні комунікаційно-контентні процеси в безпековій сфері [Текст]: навчальний посібник / Клубань О.М., Курбан О.В., Любовець Г.В., Король В.Г., Савчук Р.П. — Київ: ВІКНУ, 2016. - 170 с.

22. Розвиток законодавства України у сфері оборони: проблеми адаптації до стандартів НАТО та шляхи їх вирішення : матеріали Науково-практичної конференції. м. Київ, 23 квітня 2021 року. упоряд.: П. П. Богуцький, В. Г. Пилипчук, С. О. Дорогих. – Київ, 2021. – 376 с.

23. Існуючі механізми співпраці органів державної влади з організаціями громадянського суспільства в контексті реалізації Національної стратегії сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні 2016-2020. – К.: – Ваїте, 2016. – 280 с.

24. Проблеми взаємодії складових сектору безпеки і оборони України на тактичному рівні у ході першого етапу антитерористичної операції. Устименко О.В., Розумний О.Д.; Храпач Г.С. Збірник наукових праць Центру воєнно-стратегічних досліджень Національного університету оборони України імені Івана Черняхівського. – № 3(52), 2014. – С.100-103.

Додатки

Додаток 1

Зразок оформлення титульної сторінки звіту про практику

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ
УКРАЇНКИКАФЕДРА ДЕРЖАВНОЇ БЕЗПЕКИ

ЗВІТ ПРО ПРАКТИКУ

(прізвище, ім'я, по батькові студента)

(назва структурного підрозділу, де студент проходив практику)

(прізвище, ім'я, по батькові керівника практики від бази практики, посада)

Початок практики:

число

місяць

рік

Закінчення практики:

число

місяць

рік

Підпис студента

_____

Підпис керівника
від бази практики

_____

Печатка установи

Зразок оформлення змісту звіту про практику

Зміст

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. ЗАВДАННЯ ВИКОНАННІ ПІД ЧАС ПРОХОДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ.....	3
РОЗДІЛ 2. НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ДОКУМЕНТИ ЯКІ ВИЗНАЧАЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ БАЗИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ	5
РОЗДІЛ 3. ЗМІСТ ВИКОНАННЯ КАЛЕНДАРНОГО ГРАФІКУ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ	10
РОЗДІЛ 4. ВІДГУК КЕРІВНИКА ВІД БАЗИ ПРАКТИКИ.....	15
РОЗДІЛ 5. ПАМ'ЯТКА З ТЕХНІКИ БЕЗПЕКИ ЗДОБУВАЧІВ- ПРАКТИКАНТІВ ПРИ ПРОХОДЖЕННІ НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ	16
РОЗДІЛ 6. ВИСНОВОК КЕРІВНИКА ПРАКТИКИ ВІД КАФЕДРИ.....	17

Відгук

керівника виробничої практики від бази практики

Миронінко Марія Миколаївна студентка⁴ курсу спеціальності 256 Національна безпека(за окремими сферами забезпечення та видами діяльності) ВНУ імені Лесі Українки проходила практику в структурах що залучаються до виконання завдань територіальної оборони з 14 березня по 01 квітня 202...р. в Олицькій селешній раді Луцького району Волинської області.

За час проходження практики зарекомендувала себе з позитивної сторони. До роботи відноситься відповідально, вміло використовує на практиці свої знання та навички, підвищує свій професійний рівень. Рационально використовує знання законодавства України щодо організації територіальної оборони силами національного спротиву. Набула конкретні навички у інспекторській роботі, приймала участь в заходах які проводяться Олицькою селищною радою що організації територіальної оборони та руху опору. Завжди ввічлива, доброзична, принципова, тактовна. Виконує доручення на досить високому професійному рівні. Працьовита, має творчий підхід до справ, вміє акумулювати необхідну інформацію та виділяти найголовніше. Проявила себе як ерудований фахівець в галузі організації роботи територіальної громади щодо організації територіальної оборони силами національного спротиву.

Керівник навчальної практики

від бази практики:

_____

_____

(посада)

_____

(підпис)

(Прізвище та ініціали)